

PROWADZENIE SAMODZIELNEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ W NIEMCZECH

Poradnik dla polskich przedsiębiorców

Kolonia, wrzesień 2009 r.

Wydawca:

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji
Konsulat Generalny RP w Kolonii
An der Alteburger Mühle 6, 50968 KÖLN

Tel.: +49 221 34 99 11

Fax: +49 221 34 99 10

info.koeln@wirtschaft-polen.de

www.cologne.trade.gov.pl

Nadzór merytoryczny: Małgorzata Wejtko, I Radca

Redakcja: Zbigniew Burdzy, Konsul, I. Sekretarz (redaktor prowadzący),

Bronisław Jaworski, Konsul, I. Sekretarz; Ewa Dowalla, Pracownik WPHI

Autorzy:

Rajmund Niwiński, Radca Prawny

Kancelaria prawna NIWINSKI & SPEITH RECHTSANWÄLTE w Düsseldorfie

Beethovensstraße 12

40233 Düsseldorf

Tel.: +49 211 69 99 07 20

Fax: +49 211 69 99 07 29

niwinski@niwinski.de

www.niwinski.de

Kancelaria zajmuje się między innymi obsługą polskich przedsiębiorstw na terenie Niemiec. Swoich klientów wspomaga przy windykacji otwartych należności, prowadzeniu sporów sądowych, zawieraniu stosunków umownych z niemieckimi kontrahentami oraz zakładaniu podmiotów gospodarczych na terenie Niemiec. Zakres tematyczny działalności kancelarii obejmuje: prawo spółek i handlowe, prawo budowlane, prawo cywilne oraz umowy o dzieło.

Ewald Sladek, pracownik Kancelarii Podatkowej (rozdział V. Wybrane zagadnienia prawa podatkowego związane z prowadzeniem działalności gospodarczej w Niemczech)

Latz und Trenner Unternehmensberatung GmbH Steuerberatungsgesellschaft

Oststraße 10

40211 Düsseldorf

Tel.: +49 211 17 93 14 0 lub 32

Fax: +49 211 17 93 14 99

e.sladek@latztrenner.de

www.latztrenner.de

Druk:

SONAR Sp. z o. o.

ul. Kostrzyńska 89

66-400 Gorzów Wlkp.

Tel.: +48 95 736 88 35

www.sonar.pl

Stan prawny: czerwiec 2009 r.

Wyłączenie odpowiedzialności

Poradnik ma wyłącznie charakter materiału informacyjnego i nie może być traktowany jako źródło prawa.

Szanowni Państwo,

z przyjemnością przedstawiam Państwu poradnik Wydziału Promocji Handlu i Inwestycji Konsulatu Generalnego RP w Kolonii na temat zakładania i prowadzenia samodzielnej działalności gospodarczej w Niemczech.

Jako obywatele Unii Europejskiej, polscy obywatele mają prawo do prowadzenia samodzielnej działalności gospodarczej na terenie Republiki Federalnej Niemiec. Stosowną podstawą prawną jest swoboda zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej będąca jedną z podstawowych zasad prawa Unii Europejskiej.

Celem niniejszego poradnika jest opisanie podstawowych zasad podjęcia samodzielnej działalności gospodarczej w Niemczech. Jest on adresowany przede wszystkim do rzemieślników, przedstawicieli wolnych zawodów oraz przedsiębiorców zamierzających osiedlić się w Niemczech w celu prowadzenia jednoosobowej działalności gospodarczej lub też działalności w formie spółki cywilnej.

Podjęcie samodzielnej działalności gospodarczej w Niemczech w ramach swobody zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej należy wyraźnie odróżnić od zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, jak i transgranicznego świadczenia usług. Zarówno zatrudnianie obywateli polskich w ramach stosunku pracy, jak i transgraniczne świadczenie usług są nadal przedmiotem ograniczeń prawnych, które powinny być bezwarunkowo przestrzegane.

Mam nadzieję, że poradnik ułatwi wszystkim zainteresowanym poruszanie się po niemieckim rynku i pomoże wyjaśnić ewentualne zawiłości prawne związane z prowadzeniem samodzielnej działalności gospodarczej na terenie Niemiec. Jednocześnie chcę podkreślić, że wydawnictwo to nie stanowi wykładni prawnej i powinno być traktowane wyłącznie jako źródło informacji.

Życzę Państwu interesującej lektury.

Małgorzata Wejtko

I Radca

Kierownik Wydziału Promocji Handlu i Inwestycji

Konsulat Generalny RP w Kolonii

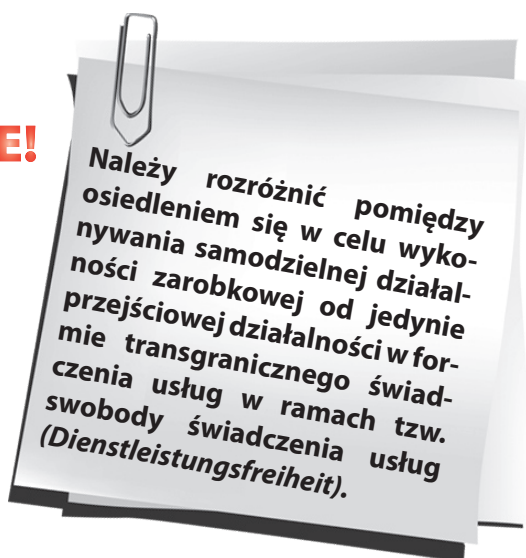
I. Swoboda zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej (*Niederlassungsfreiheit*)

Od przystąpienia Polski do Unii Europejskiej w roku 2004 polskim obywatelom przysługuje swoboda zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej. Obejmuje ona prawo do podjęcia samodzielnej działalności zarobkowej oraz do zakładania i zarządzania przedsiębiorstwem, oddziałem lub spółką-córką przez obywateli danego państwa Unii Europejskiej na terytorium innych państw członkowskich. Tym samym polscy rzemieślnicy, przedstawiciele wolnych zawodów, kupcy oraz inni przedsiębiorcy mają prawo do osiedlenia się i podejmowania samodzielnej działalności zarobkowej na terenie Niemiec.

Muszą przy tym zostać spełnione ogólne warunki i regulacje prawne dla danej działalności, które dotyczą również obywateli niemieckich. Dotyczyć to może przede wszystkim ewentualnych wymogów ustawowych w zakresie udowodnienia kwalifikacji zawodowych, jeżeli dostęp do danego zawodu lub jego wykonywanie są odpowiednio uwarunkowane (na przykład wymagające zezwolenia zawody rzemieślnicze, o czym będzie mowa w dalszej części przewodnika).

Pod pojęciem „swobody zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej” rozumiane jest faktyczne wykonywanie działalności gospodarczej w stałym zakładzie w innym państwie członkowskim na czas nieokreślony. Przy czym chodzi tu o długotrwałą działalność gospodarczą, tzn. dana działalność powinna być wykonywana przez czas nieokreślony i nie może mieć jedynie jednorazowego charakteru. Ponadto faktyczne prowadzenie działalności gospodarczej powinno mieć miejsce w stałym zakładzie, tj. w zakładzie produkcyjnym, biurze lub magazynie. Tym samym nie jest wystarczające samo zarejestrowanie lub zameldowanie się na przykład we wła-

WAŻNE!



ściwej izbie rzemieślniczej (*Handwerkskammer*), urzędzie do spraw gospodarczych (*Gewerbeamt*), urzędzie meldunkowym (*Meldebehörde*) lub urzędzie skarbowym (*Finanzamt*) bez faktycznego prowadzenia działalności na terenie Niemiec.

Swoboda świadczenia usług obejmuje przejściową i okazijną, tzn. czasowo ograniczoną działalność, mającą na celu wykonanie konkretnego, pojedynczego zlecenia. Siedziba przedsiębiorstwa usługowego pozostaje w tym przypadku w Polsce, gdzie prowadzona jest podstawowa działalność gospodarcza. W Niemczech istnieją obecnie ograniczenia swobody świadczenia usług przez polskich obywateli w następujących branżach:

- usługi budowlane, łącznie z branżami pokrewnymi;
- sprzątanie budynków i środków transportu;
- działalność dekoratorów wnętrz.

Świadczenie usług w tych branżach poprzez wykorzystywanie własnego personelu z Polski jest dozwolone jedynie przy spełnieniu szczególnych wymogów ustawowych.

We wszystkich pozostałych branżach polscy obywatele posiadają prawo do swobodnego świadczenia usług transgranicznych bez wymogu posiadania stosownego pozwolenia na pracę.



II. Podstawowe kroki

1. Prawo pobytu

1.1. Obywatele polscy zamierzający osiedlić się w Niemczech w celu wykonywania samodzielnej działalności zarobkowej mają zasadniczo prawo do wjazdu i pobytu w tym kraju. Uzyskanie odpowiedniego zezwolenia nie jest konieczne.

We właściwym urzędzie do spraw cudzoziemców (*Ausländeramt*) należy jednak złożyć wniosek o wydanie tzw. Zaświadczenia o prawie do swobodnego przesiedlania się (*Freizügigkeitsbescheinigung*).

W celu złożenia wniosku o wydanie tego zaświadczenia konieczne jest przedłożenie paszportu lub dowodu osobistego, jak również złożenie na odpowiednim formularzu zgłoszenia pobytu (*Aufenthaltsanzeige*).

O ile wnioskodawca jest już w posiadaniu zgłoszenia działalności gospodarczej (*Gewerbeanmeldung*), powinno ono zostać załączone do zgłoszenia pobytu.

1.2. Adres zamieszkania w Niemczech powinien zostać zgłoszony do właściwego urzędu meldunkowego (*Einwohnermeldeamt*).

W zależności od stosowanego trybu administracyjnego danego urzędu wniosek o wydanie zaświadczenia o prawie do swobodnego przesiedlania się można złożyć jednocześnie z dokonaniem meldunku zamieszkania. Tym samym, w trakcie dokonywania meldunku adresu zamieszkania osoba zainteresowana powinna zasięgnąć informacji, czy ww. wniosek o wydanie tego zaświadczenia może zostać złożony jednocześnie z meldunkiem adresu.

Niezbędne formularze wydają właściwe urzędy (urząd meldunkowy, urząd ds. cudzoziemców). Formularze można również pobrać ze stron internetowych administracji miejskiej. Zasadniczo zaleca się omówić wszelkie wątpliwości z pracownikiem danego urzędu. Pozwoli to uniknąć niepotrzebnych opóźnień lub komplikacji.

2. Rejestracja działalności gospodarczej (Gewerbeanmeldung)

Każdy prowadzący działalność gospodarczą jest zobowiązany do zgłoszenia tej działalności przed jej uruchomieniem we właściwym rejestrze gospodarczym (*Gewerberegister*). Zgłoszone zostać muszą także późniejsze zmiany adresu lub przedmiotu działalności, jak i jej zakończenie. Nie dotyczy to przedstawicieli wolnych zawodów (np. architekci, lekarze, doradcy podatkowi, artyści, itp.), ponieważ w świetle prawa nie prowadzą oni działalności gospodarczej.

2.1. Zgłoszenie działalności gospodarczej

Do zgłoszenia działalności gospodarczej powinny zostać załączone następujące dokumenty:

- kopia dowodu osobistego (obustronna) lub paszportu; w przypadku legitymowania się paszportem konieczne jest przedłożenie aktualnego zaświadczenia meldunkowego;
- w przypadku rzemieślników lub osób wykonujących działalność zbliżoną do rzemiosła: potwierdzenie niemieckiej izby rzemieślniczej o dokonanym zgłoszeniu działalności rzemieślniczej;
- w przypadku działalności wymagającej dodatkowych zezwoleń: kopia odpowiedniego zezwolenia lub koncesji odpowiedniego urzędu w Niemczech, jak np. w przypadku działalności gastronomicznej lub handlowej.

Rejestracja działalności gospodarczej może zostać dokonana drogą pocztową jak i osobiście w danym urzędzie ds. gospodarczych (*Gewerbeamt*). Także tutaj zaleca się omówienie niejasności we właściwym urzędzie. Stosowne formularze są dostępne w tychże urzędach lub też mogą zostać pobrane z ich stron internetowych.



3. Zgłoszenie działalności w urzędzie skarbowym

Po dokonaniu przez osobę zainteresowaną rejestracji działalności gospodarczej urząd ds. gospodarczych automatycznie informuje właściwy urząd skarbowy o zgłoszeniu takiej działalności. Następnie urząd skarbowy przesyła prowadzącemu działalność gospodarczą na wskazany adres kwestionariusz do rejestracji działalności w urzędzie skarbowym.

W ww. kwestionariuszu należy podać dane osobowe oraz informacje dotyczące działalności gospodarczej. Między innymi wymagane są następujące informacje:

- a. data rejestracji działalności gospodarczej,
- b. czas trwania okresu rozliczeniowego, z podaniem dnia jego rozpoczęcia i zamknięcia,
- c. informacje finansowe, na podstawie których będą obliczane zaliczki na podatki:
 - przewidywany obrót w pierwszych 12 miesiącach prowadzenia działalności oraz
 - przewidywany zysk w pierwszych 12 miesiącach prowadzenia działalności.

Na podstawie powyższych informacji urząd skarbowy przydziela prowadzącemu działalność numer płatnika podatku dochodowego (*Einkommensteuernummer*) i ewentualnie numer płatnika podatku obrotowego (*Umsatzsteuernummer*). O ile prowadzący zamierza także nabywać lub zbywać towary do lub z innych krajów Unii Europejskiej, powinien złożyć wniosek o wydanie Europejskiego Numeru Identyfikacji Podatkowej.

Ponieważ przedstawiciele wolnych zawodów nie są ujęci w rejestrze gospodarczym, muszą we własnym zakresie dokonać zgłoszenia w urzędzie skarbowym.

WAŻNE!



Informacje udzielone przy zameldowaniu dla celów podatkowych mają istotne znaczenie dla dalszego trybu opodatkowywania przedsiębiorstwa. Dlatego podczas rejestracji działalności w urzędzie skarbowym zaleca się skorzystanie z usług doradcy podatkowego.

4. Obowiązkowe członkostwa

4.1. Izba przemysłowo-handlowa (*Industrie- und Handelskammer*)

Przedsiębiorstwa wprowadzone do rejestru gospodarczego stają się automatycznie członkami właściwej dla siedziby przedsiębiorstwa izby przemysłowo-handlowej (lub izby rzemieślniczej w przypadku wykonywania rzemiosła). Urząd ds. gospodarczych informuje automatycznie właściwą izbę przemysłowo-handlową o wprowadzeniu do rejestru gospodarczego konkretnego podmiotu, a izba zwraca się już we własnym zakresie do konkretnego przedsiębiorcy. Składki członkowskie w izbie są obliczane według wysokości płaconego podatku od działalności gospodarczej (*Gewerbesteuer*). Małe przedsiębiorstwa są zwolnione ze składek, jeżeli nie są wpisane do sądowego rejestru handlowego (*Handelsregister*), a ich roczny zysk nie przekracza sumy 5.200,- EUR.

4.2. Izba rzemieślnicza (*Handwerkskammer*)

W przypadku działalności rzemieślniczej istnieje obowiązek członkostwa w odpowiedniej izbie rzemieślniczej. W tym przypadku podmioty prowadzące działalność rzemieślniczą są zwolnione z obowiązkowego członkostwa w izbie handlowej. W tzw. zakładach mieszanych (prowadzących działalność rzemieślniczą oraz inną np. handlową) o przynależności do odpowiedniej izby decyduje kryterium prowadzenia podstawowej (najważniejszej) działalności. Zalecane jest omówienie ewentualnych niejasności dotyczących obowiązku członkostwa z danymi izbami.

Składki członkowskie w izbie rzemieślniczej obliczane są również według wysokości obrotów. Małe przedsiębiorstwa mają możliwość zwolnienia ze składek.

4.3. Inne organizacje branżowe

Przedstawiciele wolnych zawodów są zwolnieni z obowiązku członkostwa zarówno w izbie handlowej, jak i w izbie rzemieślniczej. Natomiast przedstawiciele tzw. zawodów zrzeszonych w izbach są zobowiązani do wstąpienia do odpowiedniej izby (np. izba adwokacka).

4.4. Branżowe towarzystwo ubezpieczeniowe (*Berufsgenossenschaft*) ds. ustawowego ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków przy pracy

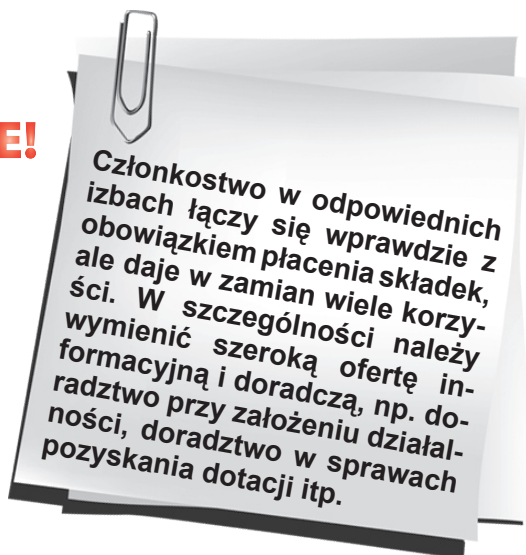
Branżowe towarzystwa ubezpieczeniowe są podmiotami odpowiedzialnymi za ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków przy pracy. Dla przedsiębiorstw zatrudniających pracowników istnieje obowiązek członkostwa w branżowym towarzystwie ubezpieczeniowym (*Deutsche Gesetzliche Unfallversicherung*). Wynika to z faktu, że ustawowe ubezpieczenie od następstw

nieszczęśliwych wypadków przy pracy jest podstawowym zabezpieczeniem pracodawcy w przypadku ponoszenia przez niego odpowiedzialności cywilnej. Z tego obowiązku zwolnione są osoby wykonujące samodzielną działalność gospodarczą.

Po dokonaniu przez osobę zainteresowaną rejestracji działalności gospodarczej urząd ds. gospodarczych informuje automatycznie właściwe ze względu na adres firmy branżowe towarzystwo ubezpieczeniowe. Jednakże byłoby wskazane poinformowanie we własnym zakresie o rejestracji działalności taką instytucją lub organizacją nadrzędną, tj. Związek Krajowy Branżowych Towarzystw Ubezpieczeniowych (*Landesverband für Deutsche Gesetzliche Unfallversicherung*).

Kontakt z branżowym towarzystwem ubezpieczeniowym jest jednak niezbędny w przypadku, gdy taka instytucja nie skontaktowała się sama z przedsiębiorcą w krótkim okresie od zameldowania przedsiębiorstwa w urzędzie gospodarczym. To samo dotyczy przypadku zatrudnienia jednego lub więcej pracowników w późniejszym okresie, tj. gdy przedsiębiorstwo już działa.

WAŻNE!



Członkostwo w odpowiednich izbach łączy się wprawdzie z obowiązkiem płacenia składek, ale daje w zamian wiele korzyści. W szczególności należy wymienić szeroką ofertę informacyjną i doradczą, np. doradztwo przy założeniu działalności, doradztwo w sprawach pozyskania dotacji itp.

Lista właściwych instytucji wraz z danymi teleadresowymi znajduje się na stronie internetowej: www.deutsche-rentenversicherung-bund.de

4.5. Obowiązek przynależności do ubezpieczenia emerytalnego

Dla różnych grup zawodowych istnieje obowiązek ubezpieczenia emerytalnego. Dotyczy to przede wszystkim zawodów wolnych (np. architekci, lekarze, doradcy podatkowi, artyści itp.) oraz rzemieślników (rozdział III, pkt 6).

Obowiązek ten powinien zostać ustalony w każdym przypadku z właściwym podmiotem odpowiedzialnym za ubezpieczenie emerytalne. Jest to przede wszystkim Niemiecki Związek Ubezpieczeń Emerytalnych (*Deutsche Rentenversicherung Bund*) oraz izby emerytalne dla osób wykonujących wolne zawody (*Versorgungskammer*).

Wykaz właściwych podmiotów oraz ich dane teleadresowe znajdują się na stronie internetowej: www.deutsche-rentenversicherung-bund.de

4.6. Obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego

Od początku 2009 r. każda osoba prowadząca działalność w Niemczech jest zobowiązana do zawarcia i utrzymywania polisy ubezpieczeniowej z niemieckim zakładem ubezpieczeniowym w zakresie pokrycia kosztów choroby. Chodzi tu o ubezpieczenie:

- które obejmuje zwrot kosztów za leczenie ambulatoryjne lub stacjonarne,
- w ramach którego całkowity lub procentowy współdział w kosztach za usługi ambulatoryjnego lub stacjonarnego leczenia (według stawek taryfowych) ograniczony jest dla każdej ubezpieczonej osoby do sumy 5.000,- EUR w roku kalendarzowym.

Z ww. obowiązku zwolnione są między innymi osoby, które są już ubezpieczone w ramach ustawowego ubezpieczenia zdrowotnego. Kwestia możliwości zastąpienia wyżej opisanego ubezpieczenia zawartego w Niemczech poprzez porównywalne ubezpieczenie zagraniczne np. z Polski, powinna zostać wyjaśniona z właściwymi podmiotami odpowiedzialnymi za ubezpieczenie zdrowotne w Niemczech (*Gesetzliche Krankenkassen*) oraz właściwymi urzędami. W przypadku wątpliwości zaleca się zasięgnąć dodatkowej porady prawnej.

III. Wykonywanie rzemiosła

1. Rodzaje działalności rzemieślniczej

Wykonywanie rzemiosła na terenie Niemiec uregulowane jest Ustawą o Rzemiośle (*Handwerksordnung*). W ustawie uregulowane są przede wszystkim ograniczenia w dopuszczeniu do zawodu rzemieślniczego. Poszczególne rzemiosła rozróżnia się w następujący sposób:

- a. rzemiosła wymagające pozwoleń opisane w załączniku A do Ustawy o Rzemiośle (patrz załącznik nr 2 do tej broszury);
- b. wolne rzemiosła lub zawody zbliżone do rzemiosła wymienione w załączniku B1 i B2 Ustawy o Rzemiośle (patrz załącznik nr 3 do broszury).

2. Wykonywanie rzemiosła wymagającego pozwolenia

Osoba zamierzająca wykonywać samodzielnie rzemiosło wymagające pozwolenia musi być wpisana do rejestru (*Handwerksrolle*) w odpowiedniej izbie rzemieślniczej. Zasadniczo wpisanie do rejestru izby rzemieślniczej wymaga posiadania odpowiedniego certyfikatu o zdaniu egzaminu mistrzowskiego. Tym samym rzemieślnik musi być w posiadaniu niemieckiego tytułu mistrzowskiego.

Ustawa o Rzemiośle przewiduje jednak także inne możliwości wpisania się do rejestru izby rzemieślniczej, jeżeli dany rzemieślnik nie jest w posiadaniu niemieckiego tytułu mistrzowskiego. Odpowiednie uregulowania istnieją dla:

- przedstawicieli innych grup zawodowych, jak na przykład techników lub inżynierów, których wykształcenie zawodowe odpowiada rzemiosłu wymagającemu pozwolenia;
- doświadczonych czeladników posiadających sześcioletni staż zawodowy w danym rzemiośle, z czego cztery lata na stanowisku kierowniczym;

- rzemieślników wpisanych już do rejestru izby rzemieślniczej innego rzemiosła, jeżeli są oni w stanie wykazać umiejętności i kwalifikacje konieczne do wykonywania nowego rzemiosła;
- osób, które wprawdzie mogą wykazać się umiejętnościami koniecznymi do samodzielnego wykonywania rzemiosła wymagającego pozwolenia, dla których jednak przystąpienie do odpowiedniego egzaminu mistrzowskiego stanowi nadmierne obciążenie.

3. Zezwolenie na zasadzie wyjątku dla obywateli Unii Europejskiej

Dla polskich rzemieślników zamierzających samodzielnie wykonywać rzemiosło w Niemczech istnieje ponadto możliwość uzyskania tak zwanego zezwolenia na zasadzie wyjątku według § 9 ustęp 1, zdanie 1, nr. 1 Ustawy o Rzemiośle (*Handwerksordnung*) w połączeniu z Europejskim Rozporządzeniem Rzemieślniczym (*EU/EWR-Handwerksverordnung*).



3.1. Uznanie doświadczenia zawodowego

Wydanie zezwolenia wyjątkowego może nastąpić poprzez uznanie doświadczenia zawodowego, jeżeli rzemieślnik wykonywał dane rzemiosło w Polsce, w innym kraju Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego (Norwegia, Islandia i Lichtenstein, w skrócie: EOG) lub Szwajcarii w następujący sposób:

- minimum 6 lat bez przerwy samodzielnie lub jako osoba odpowiedzialna za zakład, o ile czynność ta nie została zakończona wcześniej niż 10 lat przed złożeniem wniosku,
- minimum 3 lata bez przerwy samodzielnie lub jako osoba odpowiedzialna za zakład, jeżeli czynność ta została poprzedzona przynajmniej trzyletnim wykształceniem zawodowym,
- minimum 4 lata bez przerwy samodzielnie lub jako osoba odpowiedzialna za zakład, jeżeli czynność ta została poprzedzona przynajmniej dwuletnim wykształceniem zawodowym,

- minimum 3 lata bez przerwy samodzielnie i przynajmniej 5 lat jako pracobiorca, o ile czynność ta nie została zakończona wcześniej niż 10 lat przed złożeniem wniosku,
- minimum 5 lat bez przerwy na kierowniczym stanowisku przedsiębiorstwa, z których przynajmniej 3 lata muszą przypadać na czynności w zakresie zadań technicznych. Taka osoba musi wykazać, że kierowała co najmniej jednym oddziałem przedsiębiorstwa i posiada przynajmniej trzyletnie wykształcenie w danej dziedzinie.

Przedstawiona we wniosku o wydanie wyjątkowego zezwolenia działalność musi odpowiadać w istotnych punktach wymogom niezbędnym do wykonywania danego rzemiosła w Niemczech.

Ponadto zdobyte doświadczenie zawodowe, o którym mowa powyżej, musi zostać udokumentowane właściwym poświadczeniem unijnym (odnośnie rodzaju oraz czasu wykonywania czynności) wydanym przez właściwy urząd w kraju pochodzenia, np. w Polsce.

WAŻNE!



Wykluczeni z trybu zezwolenia wyjątkowego są optycy, akustycy przyrządów wspomagających słuch, szewcy ortopedyczni oraz technicy dentyści.

3.2. Uznanie świadectw wykształcenia lub umiejętności

Zezwolenie wyjątkowe może zostać wydane również, jeżeli rzemieślnik uzyskał konieczne kwalifikacje zawodowe w innym kraju Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub Szwajcarii, które w tym kraju są niezbędne do wykonywania co najmniej istotnej części danego rzemiosła. Kwalifikacje zawodowe muszą zostać udokumentowane poprzez przedłożenie odpowiedniego świadectwa wykształcenia lub kwalifikacji.



Udokumentowaniu podlegają następujące formy kształcenia:

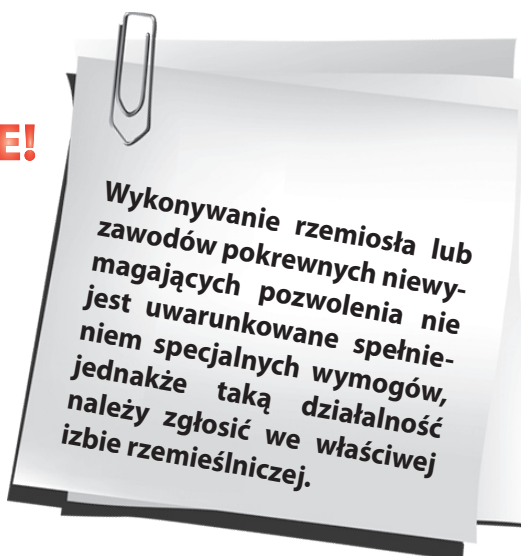
- wykształcenie uzyskane w szkole ogólnokształcącej uzupełnione wykształceniem zawodowym, fachowym lub praktyką zawodową zdobytą równoległe do wykształcenia, albo też stażem zawodowym w danej dziedzinie;
- wykształcenie uzyskane w szkole technicznej lub zawodowej (także w połączeniu z wykształceniem zawodowym lub fachowym) zdobyte równoległe z praktyką zawodową lub stażem zawodowym.

Jeżeli rzemieślnik uzyskał w innym kraju UE lub EOG kwalifikacje zawodowe niestanowiące w tym kraju wymogu do wykonywania istotnej części rzemiosła, konieczne jest ponadto wykazanie zatrudnienia na pełnym etacie w danym rzemiośle przez okres co najmniej dwóch lat. Również tu zalecane jest omówienie wszelkich niejasności z właściwą izbą rzemieślniczą lub zasięgnięcie porady prawnej.

4. Dopuszczenie do rzemiosła przez zatrudnienie mistrza

Ponadto istnieje możliwość wykonywania rzemiosła wymagającego pozwolenia według załącznika A do Ustawy o Rzemiośle, jeżeli właściciel zakładu wprowadzenie nie posiada tytułu mistrzowskiego, ale na stanowisku kierownika zakładu zatrudniona jest osoba posiadająca taki tytuł.

WAŻNE!



5. Proste prace rzemieślnicze

Jeżeli rzemieślnik zamierza świadczyć jedynie proste usługi rzemieślnicze nie-należące do istotnego elementu rzemiosła, nie musi spełniać specjalnych warunków. Natomiast nie można wykonywać kilku takich prac, jeżeli w sumie stanowią one istotny element rzemiosła wymagającego pozwolenie.

Do tego typu prac rzemieślniczych można zaliczyć takie, których można się nauczyć w ciągu maksymalnie 3 miesięcy. Zalecane jest powiadomienie właściwej izby rzemieślniczej o zamierzonej czynności w celu wyjaśnienia z góry wszelkich wątpliwości.

6. Obowiązek ubezpieczenia emerytalnego dla rzemieślników

Osoba wpisana do rejestru izby rzemieślniczej (*Handwerksrolle*) jako właściciel zakładu rzemieślniczego podlega obowiązkowi ubezpieczenia emerytalnego, jeżeli:

- spełnia przesłanki do wpisania jej do rejestru izby rzemieślniczej oraz
- nie jest ustawowo zwolniona z obowiązku ubezpieczenia lub została zwolniona z owego obowiązku po złożeniu odpowiedniego wniosku.

Obowiązek ubezpieczenia emerytalnego powstaje, gdy rzemieślnik faktycznie wykonuje działalność samodzielnie. Rzemieślnicy wpisani do rejestru izby rzemieślniczej prowadzący jedynie uboczną działalność rzemieślniczą nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia emerytalnego.



Rzemieślnik jest na mocy prawa zwolniony z obowiązku ubezpieczenia, jeżeli:

- prowadzi jedynie działalność samodzielną w niewielkim wymiarze, tzn. jeżeli miesięczny przychód jest niższy niż 400,- EUR;
- pobiera pełną emeryturę z ustawowego ubezpieczenia emerytalnego;

- pobiera pensję zgodnie z przepisami urzędniczymi lub kościelnymi albo też świadczenie emerytalne dla grup zawodowych;
- w okresie przed osiągnięciem wieku emerytalnego nie był ubezpieczony lub też uzyskał zwolnienie od składek po osiągnięciu wieku emerytalnego.

Ponadto rzemieślnicy mogą wnioskować o zwolnienie z obowiązku ubezpieczenia emerytalnego, jeżeli wpłacali składki obowiązkowe przez przynajmniej 18 lat (216 miesięcy kalendarzowych). Zwolnienie z obowiązku ubezpieczenia jest ograniczone do danej działalności i kończy się razem z wykreśleniem rzemieślnika z rejestru izby rzemieślniczej. W przypadku późniejszego ponownego wpisu do rejestru izby rzemieślniczej konieczny jest ponowny wniosek o zwolnienie.

Obowiązkowego ubezpieczenia emerytalnego dla rzemieślników dokonuje się w instytucji regionalnego ubezpieczyciela Niemieckiego Ubezpieczenia Emerytalnego (*Deutsche Rentenversicherung*), właściwego dla miejsca zameldowania rzemieślnika.

Ubezpieczyciel emerytalny sprawdza stosunek ubezpieczeniowy każdej osoby w rejestrze izby rzemieślniczej i stwierdza obowiązek ubezpieczenia lub też ewentualne podstawy do odpowiedniego zwolnienia. W tym celu rzemieślnik powinien wypełnić odpowiedni kwestionariusz do stwierdzenia obowiązku ubezpieczenia rzemieślnika lub ewentualnie zwolnienia z tego obowiązku.

Wzór kwestionariusza razem z odpowiednią instrukcją można pobrać ze strony internetowej Niemieckiego Związku Ubezpieczeń Emerytalnych:

www.deutsche-rentenversicherung-bund.de



IV. Rozgraniczenie działalności samodzielnej od zatrudnienia zależnego. Zagadnienie tzw. „pozornej samodzielnej działalności gospodarczej”

1. Wstęp

W zależności od branży i modelu przedsiębiorstwa rozgraniczenie działalności samodzielnej od zatrudnienia zależnego może być kwestią wymagającą szczególnej uwagi. Zasada swobody ukształtowania własnej działalności gospodarczej ma swoje granice tam, gdzie faktycznie powstaje stosunek zależny.

Koszty ponoszone przez pracodawcę związane z zatrudnieniem pracownika nie mogą być zaoszczędzone przez fakt, że stosunek zależny (zależność służbowa) między zleceniodawcą i zleceniobiorcą jest przedstawiany osobom trzecim jako samodzielna działalność gospodarcza.

Stanowi to między innymi nielegalne obejście istniejących obecnie ograniczeń związanych z zatrudnianiem polskich obywateli w Niemczech. Wykonywanie takiej pozornej, samodzielnej działalności może skutkować poważnymi konsekwencjami prawnymi oraz finansowymi zarówno dla pracownika, jaki i pracodawcy.

2. Rozgraniczenie

Podstawą rozgraniczenia samodzielnej działalności od zatrudnienia zależnego jest przede wszystkim ustawowa definicja „zatrudnienia”.

W przeciwieństwie do zależności służbowej, działalność samodzielną prowadzi osoba, która posiada swobodę przedsiębiorczą w zakresie realizacji danej pracy, ponosi ryzyko z tym związane, korzysta z szans rynkowych i reklamuje się w tym celu.

Dla rozgraniczenia nie jest miarodajnym określenie użyte w umowie. Istotniejsze jest raczej faktyczne ukształtowanie i sposób wykonania konkretnego stosunku umownego. Przy ocenie każdego konkretnego przypadku oprócz definicji pojęcia „zatrudnienia” bierze się pod uwagę szereg kryteriów ustalonych przez orzecznictwo sądowe.

WAŻNE!



Zatrudnieniem jest wykonywanie niesamodzielnej pracy, szczególnie na podstawie umowy o pracę. O istnieniu zależności służbowej między zleceniodawcą i zleceniobiorcą świadczy m. in. wykonywanie czynności według poleceń oraz istnienie podległości służbowej między pracownikiem i osobą wydającą polecenia.



2.1. Kryteria przemawiające za uznaniem danej pracy za prowadzenie działalności

Typowe dla samodzielnego wykonywania działalności gospodarczej jest przede wszystkim wykonywanie usług:

- we własnym imieniu oraz
- na własny rachunek.

Ponadto samodzielny przedsiębiorca podejmuje samodzielne decyzje szczególnie odnośnie:

- **cen zakupu i sprzedaży towarów:** miejsca i ceny nabycia materiałów lub towarów, ceny, którą żąda za swój towar lub wynagrodzenia, jakiego oczekuje za świadczone usługi;

- **zatrudnienia personelu:**
przedsiębiorca decyduje niezależnie o tym, czy i jaki personel zatrudnia oraz na jakich warunkach;
- **używania kapitału i maszyn:**
przedsiębiorca decyduje niezależnie o ponoszonych przez siebie inwestycjach oraz o użyciu odpowiednich maszyn lub narzędzi;
- **sposobu płatności klientów:**
przedsiębiorca samodzielnie uzgadnia z klientami warunki zapłaty (na przykład udzielanie zniżek, rabatów itd.);
- **rodzaju i zakresu akwizycji klienta:**
przedsiębiorca decyduje niezależnie o tym, które i ile zleceń przyjmuje;
- **rodzaju i zakresu środków reklamowych:**
przedsiębiorca decyduje niezależnie o formach i sposobach reklamy swojego przedsiębiorstwa.



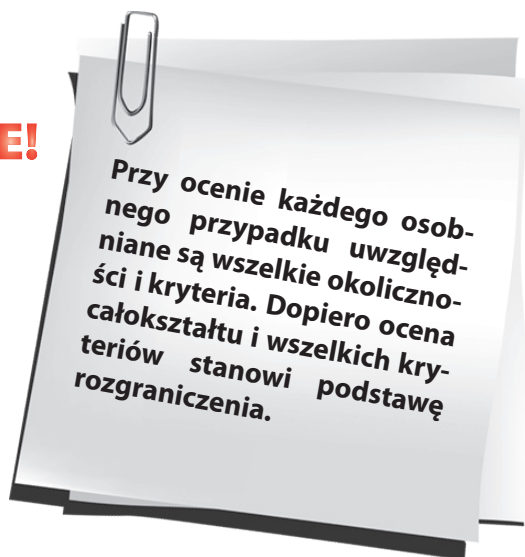
2.2. Kryteria przemawiające przeciwko uznaniu danej pracy za samodzielną działalność

Następujące kryteria mogą natomiast wskazywać na zatrudnienie zależne:

- **osobista zależność:**
pracobiorca jest na przykład zobowiązany do przychodzenia do określonego miejsca pracy o określonym czasie;
- **wiążące polecenia odnośnie treści wykonywanej czynności:**
pracobiorca nie decyduje niezależnie o tym, co i jak robi;
- **ustalenie stałego wynagrodzenia:**
pracobiorca otrzymuje stałe wynagrodzenie bez względu na wynik pracy (wynagrodzenie godzinowe/miesięczne), pracownik otrzymuje wynagrodzenie za godziny nadliczbowe;
- **roszczenia urlopowe lub wynagrodzenia za czas choroby, dalsze świadczenia społeczne;**

- **włączenie do zakładu:**
osoba prowadząca działalność jest włączona do organizacji pracy ustalonej przez innych i nie używa własnych maszyn lub narzędzi;
- **zależność przy organizacji i wykonywaniu czynności:**
pracownik nie organizuje samodzielnej działalności zakładu, lecz jest zdany na pomoc, wytyczne i instrukcje osób trzecich;
- **wykonywanie czynności prostych, przy których zależność od poleceń stanowi regułę:**
pracownik wykonuje prace, które z reguły wykonywane są przez zależnie zatrudnionych a nie przez samodzielnych przedsiębiorców;
- **wykonywanie czynności dla zleceniodawcy, które równocześnie oraz z reguły wykonywane są przez zależnie zatrudnionych;**
- **działalność przede wszystkim dla jednego zleceniodawcy:**
świadczenie usług jedynie w małym zakresie dla jednego lub kilku innych zleceniodawców nie wyklucza domniemania zatrudnienia zależnego. Z reguły przyjmuje się istotną działalność tylko dla jednego zleceniodawcy, jeżeli 5/6 wszelkich dochodów osiąganych przez zleceniobiorcę pochodzi wyłącznie ze zleceń jednego zleceniodawcy;
- **brak typowych cech działalności przedsiębiorczej:**
brak inicjatywy przedsiębiorczej, brak swobody podejmowania decyzji przedsiębiorczych;
- **brak własnego zakładu;**
- **brak ryzyka przedsiębiorczego:**
brak wkładu kapitałowego, brak samodzielnej decyzji o nabyciu towaru lub zatrudnieniu personelu.

WAŻNE!



Należy podkreślić, że przy ocenie każdego osobnego przypadku uwzględniane są wszelkie okoliczności i kryteria. Dopiero ocena całokształtu i wszelkich kryteriów stanowi podstawę rozgraniczenia.

3. Skutki prawne tzw. pozornej działalności samodzielnej

W przypadku stwierdzenia pozornej działalności samodzielnej osoby zaangażowane w taki stosunek mogą spotkać się z następującymi skutkami prawnymi:



3.1. Skutki prawne dla pracobiorcy

a. obowiązki w zakresie ubezpieczenia społecznego

Ponieważ osoba prowadząca pozorną działalność samodzielą jest faktycznie pracownikiem zależnym, podlega ona obowiązkowi ubezpieczenia od wszystkich rodzajów ubezpieczenia społecznego.

b. obowiązek uzyskania zezwolenia na pracę

Polski obywatel prowadzący tak zwaną pozorną działalność samodzielną, tzn. faktycznie zatrudniony, nie może powołać się na swobodę zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej.

W konsekwencji zgodnie z ograniczeniami prawa swobody zatrudnienia świadczenie pozornej działalności gospodarczej wymaga uzyskania przez świadczeniobiorcę pozwolenia na pracę. Jeżeli wykonuje on tę czynność bez odpowiedniego pozwolenia na pracę, popełnia wykroczenie.

c. obowiązki podatkowe

Jeżeli osoba prowadząca tak zwaną pozorną działalność samodzielną jest faktycznie zatrudniona jako pracownik zależny, musi zostać zgłoszona przez pracodawcę do właściwego urzędu skarbowego celem opodatkowania dochodów takiego pracownika. W tym przypadku wynagrodzenie podlega opodatkowaniu.

Osoba prowadząca pozorną działalność samodzielną nie jest również z reguły „przedsiębiorcą” w znaczeniu podatkowym. Jeżeli w ramach swojej działalności wykazała na fakturach i rachunkach odrębnie podatek obrotowy, winna jest zwrócić wartość tego podatku właściwemu urzędowi skarbowemu. Również nabywca towaru lub usługi nie jest uprawniony do rozliczenia kwoty podatku obrotowego wykazanego na rachunku.



3.2. Skutki prawne dla pracodawcy

W przypadku stwierdzenia pozornej działalności samodzielnej zleceniodawca jest traktowany jak pracodawca.

a. obowiązki w zakresie ubezpieczenia społecznego

Zleceniodawca osoby prowadzącej pozorną działalność samodzielną jako pracodawca przejmuje wszelkie obowiązki prawne dotyczące ubezpieczeń społecznych.

Przede wszystkim jest on zobowiązany obliczyć i odprowadzić należne składki do ubezpieczenia społecznego. Dotyczy to również składek z przeszłości, tzn. składki nieodprowadzone do ubezpieczenia społecznego muszą zostać dopłacone.

b. konsekwencje karno-prawne

Ponadto zatrudnienie osoby prowadzącej pozorną działalność samodzielną może pociągnąć za sobą konsekwencje karne dla pracodawcy. W grę wchodzi: popełnienie wykroczenia, a także przestępstwa określone przez niemiecką Ustawę o Zwalczeniu Pracy na Czarno i Nielegalnego Zatrudnienia (*Schwarzarbeitgesetz*).

4. Stwierdzenie statusu zatrudnienia (*Statusfeststellungsverfahren*)

W przypadkach niejasnych, w których rozgraniczenie jest trudne, istnieje możliwość zgłoszenia się do właściwego, według miejsca zameldowania w Niemczech, Federalnego Związku Ubezpieczycieli Emerytalnych (*Deutsche Rentenversicherung Bund*) w celu wyjaśnienia kwestii, czy zleceniobiorca wykonuje swoją działalność samodzielnie, czy w ramach zatrudnienia zależnego. W ramach tego postępowania wyjaśnienie odbywa się przy użyciu odpowiedniego kwestionariusza urzędowego. Ponadto bada się szczegółowo umowę zawartą między poszczególnymi zainteresowanymi.

Po zbadaniu informacji udzielonych zarówno przez zleceniobiorcę jak i zlecniodawcę, zostaje wydana wiążąca decyzja o statusie osoby zleceniobiorcy. Od tej decyzji można się odwoływać.

Właściwy kwestionariusz wraz z broszurką informacyjną oraz listę wszystkich regionalnych instytucji ubezpieczeniowych ds. rentowo-emerytalnych w Niemczech wraz z danymi teleadresowymi można pobrać ze strony internetowej Federalnego Związku Ubezpieczycieli Emerytalnych. **Strona oferuje serwis informacyjny w j. polskim.**

www.deutsche-rentenversicherung-bund.de



V. Wybrane zagadnienia prawa podatkowego związane z prowadzeniem działalności gospodarczej w Niemczech

1. Informacje ogólne

1.1. Obowiązek prowadzenia księgowości

Niektóre podmioty z racji formy prawnej lub rodzaju prowadzonej działalności są zobowiązane do prowadzenia ksiąg rachunkowych lub prowadzenia właściwej ewidencji księgowej.

Małe podmioty gospodarcze nie muszą prowadzić ksiąg handlowych, tzn. pełnej księgowości, chyba, że obowiązek taki wynika z przepisów szczególnych. W uproszczeniu można przyjąć, że

przy rocznym obrocie do 500.000 EUR lub zysku nie przekraczającym rocznie 50.000 EUR nie ma obowiązku prowadzenia księgowości.

Nie zwalnia to oczywiście z obowiązku dokumentowania zakupów i sprzedaży.

1.2. Obowiązek podatkowy

Dochód z działalności gospodarczej w Niemczech podlega obowiązkowi podatkowemu w Niemczech. Inne rodzaje dochodu osiągnięte w Niemczech lub w innych państwach (na przykład w Polsce) powinny być opodatkowane we właściwym państwie. Następnie należy rozliczyć się ze wszystkich osiągniętych dochodów w państwie, w którym podlega się nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu. Zagadnienia te są uregulowane w Porozumieniach o Unikaniu Podwójnego Opodatkowania.

1.3. Terminy składania zeznań podatkowych, odwołania od decyzji podatkowych

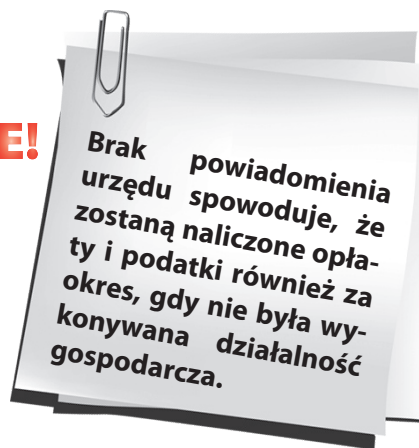
Termin na złożenie rocznego rozliczenia z osiągniętych w Niemczech dochodów z działalności gospodarczej (*Einkommensteuer, Gewerbesteuer, Umsatzsteuer*) to 31 maja roku następnego (przykład: złożenie deklaracji podatkowych za rok 2009 do 31 maja 2010). Istnieje możliwość przedłużenia tego terminu.

Złożenie deklaracji podatkowych skutkuje wydaniem przez urząd skarbowy decyzji podatkowych określających wysokość podatku za dany okres podatkowy i ewentualnie zaliczek na dany podatek za następne okresy.

1.4. Zmiany w prowadzeniu lub zaprzestanie działalności gospodarczej

Wszelkie **zmiany w prowadzeniu działalności gospodarczej** (np. zmiana siedziby, zaprzestanie działalności itp.) **należy niezwłocznie zgłaszać** do właściwego urzędu. Szczególnie ważne jest to w przypadku dłuższych przerw w działalności lub zaprzestania działalności.

WAŻNE!



2. Najważniejsze podatki i obciążenia w Niemczech

Urzędem, do którego należy odprowadzić określony podatek jest urząd skarbowy właściwy według miejsca zamieszkania lub siedziby (gdzie jest zarejestrowana działalność), bądź miejsca prowadzenia działalności. Kwoty do odprowadzenia i właściwy urząd wynikają z reguły z otrzymanych decyzji podatkowych.

2.1. Podatek dochodowy od osób fizycznych - *Einkommensteuer (ESt)*

Dochód osiągnięty z działalności gospodarczej musi być zadeklarowany i rozliczony w urzędzie skarbowym.

Można rozliczać się samodzielnie lub wspólnie z małżonkiem (często nawet jeżeli współmałżonek mieszka w Polsce). W rozliczeniu rocznym jest możliwość uwzględnienia wielu odliczeń i kwot wolnych od podatków.

Stawka podatku dochodowego od osób fizycznych rośnie progresywnie wraz z dochodem i wynosi od 15 do 42%. Maksymalna stawka obowiązuje dla dochodu powyżej 51.152 EUR (samodzielne rozliczenie) lub 104.304 EUR (wspólne rozliczenie małżonków). Kwota wolna od podatku wynosi 7.664 EUR dla samodzielnie rozliczających się lub 15.329 EUR dla wspólnie rozliczających się małżonków.

Płatności zaliczek na ten podatek należy uiścić:

- kwartalnie w przypadku działalności gospodarczej (w miesiącach: III, VI, IX, XII),
- miesięcznie w przypadku podatku od wynagrodzeń (w przypadku zatrudnienia pracowników),
- rocznie w niektórych innych przypadkach.

W przypadku działalności gospodarczej wysokość kwartalnej zaliczki na ten podatek (ESt) zależy od dochodu za rok ubiegły. Przy zakładaniu działalności gospodarczej niemiecki urząd skarbowy (*Finanzamt*) wyznacza wysokość zaliczki na ten podatek dla danego podmiotu na podstawie oszacowanego dochodu.

2.2. Podatek od działalności gospodarczej – *Gewerbesteuer (GewSt)*

Podatek od działalności gospodarczej (GewSt) jest podatkiem specyficznym, występującym jedynie w Niemczech, a płacą go osoby i podmioty prowadzące działalność gospodarczą. Jego wielkość zależy od:

- wielkości i lokalizacji gminy, gdzie prowadzona jest działalność gospodarcza,
- wysokości osiągniętego dochodu,
- rodzaju formy prawnej firmy i rodzaju działalności.

Podstawą opodatkowania GewSt jest dochód obliczony podobnie jak do *Einkommensteuer*. Stawka wynosi najczęściej 17- 20%. Podatek ten (GewSt) jest uwzględniany przy obliczeniu podatku dochodowego od osób fizycznych (zmniejszenie ESt poprzez zastosowanie specyficznej metody zaliczającej GewSt).

Kwartalne terminy zapłat GewSt przypadają w miesiącach: II, V, VIII, XI. Podatku tego nie płacą osoby, które nie prowadzą działalności gospodarczej, czyli w uproszczeniu można przyjąć, że dochody osób należących do „wolnych zawodów” (lekarz, artysta, prawnik itp.) nie podlegają podatkowi *Gewerbesteuer*.

2.3. Podatek od towarów i usług (VAT)- *Umsatzsteuer (USt)*

Podatek ten jest też często znany pod nazwą *Mehrwertsteuer* (podatek od wartości dodanej).

Stawka podstawowa wynosi 19 %, zaś obniżona 7 %. Małych przedsiębiorców oraz przedsiębiorstwa leśne i rolne obowiązują szczególne regulacje.

USt należy zapłacić do dnia 10 następnego miesiąca za miesiąc poprzedni.

Niektóre podmioty - w zależności od wielkości podatku w roku poprzednim i terminowego uiszczania podatku - mogą uzyskać decyzję niemieckiego urzędu skarbowego o płaceniu tego podatku:

- kwartalnie: podatek płatny w miesiącach: I, IV, VII, X,
- rocznie: płatne w styczniu, z miesięcznym opóźnieniem.

Dla uzupełnienia informacji o warunkach prowadzenia działalności gospodarczej w Niemczech warto wiedzieć, że odpowiednikiem polskich regulacji o małym przedsiębiorcy są niemieckie przepisy Ustawy o Podatku Dochodowym od Osób Fizycznych: § 19 UStG (*Kleinunternehmer*). Przedsiębiorca, którego obroty w roku poprzednim nie przekroczyły **17.500 EUR** i w roku bieżącym prawdopodobnie nie przekroczą **50.000 EUR** może być zwolniony od obowiązku naliczania VAT. Jednocześnie jednak taki przedsiębiorca nie ma możliwości odliczenia podatku VAT od zapłaconych rachunków.

2.4. Podatek solidarnościowy - *Solidaritätszuschlag (SolZ)*

Od dochodów z działalności gospodarczej płaci się w Niemczech dodatkowo podatek solidarnościowy. Stawka tego podatku wynosi 5,5%. Jest to dodatkowe obciążenie do podatku dochodowego od osób fizycznych, które jest liczone od:

- zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych,
- obliczonego podatku od wynagrodzeń,
- dochodu z odsetek, kapitału i innych należności podatkowych.

Wysokość tego podatku jest wyznaczona przez Urząd Skarbowy w decyzji podatkowej (łącznie wyznaczenie ESt i SolZ).

2.5. Podatek kościelny - *Kirchensteuer (KiSt)*

Ten podatek płacą osoby deklarujące przynależność do kościoła (katolicki, ewangelicki, starokatolicki, wyznanie mojżeszowe). Jest on obliczany procentowo (najczęściej 7-8%) od kwoty podatku dochodowego (ESt). Przy obliczeniu KiSt bierze się pod uwagę kwotę wolną od podatku. Niektóre kraje związkowe przewidują minimalną stawkę tego podatku. Płatność tego podatku następuje na podstawie decyzji wyznaczającej łącznie ESt, SolZ i KiSt.

2.6. Podatek od pojazdów - *Kraftfahrzeugsteuer (Kfz-St)*

Od pojazdów zarejestrowanych w Niemczech płaci się Kfz-Steuer. Wysokość podatku zależy od:

- rodzaju silnika (benzynowy, diesel),
- pojemności silnika,
- klasy szkodliwości dla środowiska.

Stawka Kfz-St wynosi od 6,75 do 37,58 EUR i liczona jest za każde rozpoczęte 100 cm³ pojemności silnika.







Załącznik nr. 1

Lista polskich placówek dyplomatycznych na terenie Niemiec

Berlin

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Federalnej Niemiec

Lassenstr. 19-21

14193 Berlin-Grunewald

Tel.: +49 30 223 13 0

Fax: +49 30 223 13 155

berlin.amb.sekretariat@msz.gov.pl

www.berlin.polemb.net

Kompetencja terytorialna:

Berlin, Brandenburgia, Meklemburgia-Pomorze Przednie, Saksonia-Anhalt, Saksonia i Turynia

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji

Leipziger Platz 2

10117 Berlin-Mitte

Tel.: +49 30 206 22 67 0

Fax: +49 30 206 22 67 30

info@wirtschaft-polen.de

www.berlin.trade.gov.pl

Hamburg

Konsulat Generalny RP w Hamburgu

Gründgensstr. 20

22309 Hamburg

Tel.: +49 40 611 87 0

Fax: +49 40 632 50 30

konsulat.hamburg@botschaft-polen.de

www.berlin.polemb.net

Kompetencja terytorialna:

Brema, Dolna Saksonia, Hamburg, Szlezwik-Holsztyn

Kolonia

Konsulat Generalny RP w Kolonii

Lindenallee 7, 50968 Köln

Tel.: +49 221 93 73 00

Fax: +49 221 34 30 89

kolonia.kg.sekretariat@msz.gov.pl

www.berlin.polemb.net

Kompetencja terytorialna:

Hesja, Nadrenia Północna-Westfalia, Nadrenia-Palatynat, Kraj Saary

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji

An der Alteburger Mühle 6, 50968 Köln

Tel.: +49 221 34 99 11

Fax: +49 221 34 99 10

info.koeln@wirtschaft-polen.de

www.kolonia.trade.gov.pl

Monachium

Konsulat Generalny RP w Monachium

Röntgenstr. 5

81679 München

Tel.: +49 89 418 60 80

Fax: +49 89 47 13 18

konsulat.muenchen@botschaft-polen.de

www.berlin.polemb.net

Kompetencja terytorialna:

Badenia-Wirtembergia, Bawaria

**Załącznik A niemieckiej Ustawy o Rzemiośle
(*Handwerksordnung*)**

Rzemiosło właściwe: wykaz zawodów, dla wykonywania których niezbędne jest posiadanie świadectwa mistrzowskiego:

1. Murarz i betoniarz (*Maurer und Betonbauer*)
2. Zdun i monter powietrznej instalacji grzewczej (*Ofen- und Luftheizungsbauer*)
3. Cieśla (*Zimmerer*)
4. Dekarz (*Dachdecker*)
5. Wykonawca dróg (*Straßenbauer*)
6. Monter izolacji budowlanej (cieplnej, chłodniczej, dźwiękoszczelnej) (*Wärme-, Kälte- und Schallschutzisolierer*)
7. Wykonawca studni (*Brunnenbauer*)
8. Kamieniarz, prace w kamieniu (*Steinmetze und Steinbildhauer*)
9. Wykonawca sztukaterii (*Stuckateure*)
10. Malarz i lakiernik (*Maler und Lackierer*)
11. Wykonawca rusztowań (*Gerüstbauer*)
12. Kominiarz (*Schornsteinfeger*)
13. Wykonawca części/konstrukcji z metalu (*Metallbauer*)
14. Mechanik chirurgiczny (*Chirurgiemechaniker*)
15. Blacharz samochodowy i monter karoserii (*Karosserie- und Fahrzeugbauer*)
16. Mechanik precyzyjny (*Feinwerkmechaniker*)
17. Mechanik rowerowy (*Zweiradmechaniker*)
18. Elektrotechnik urządzeń chłodniczych (*Kälteanlagebauer*)
19. Technik łączności (*Telekommunikationstechniker*)
20. Mechanik samochodowy (*Kraftfahrzeutechniker*)
21. Mechanik maszyn rolniczych (*Landmaschinenmechaniker*)
22. Rusznikarz (*Büchsenmacher*)
23. Blacharz (*Klempner*)
24. Elektromonter instalacji oraz urządzeń grzewczych (*Installateure und Heizungsbauer*)
25. Elektromechanik (*Elektrotechniker*)
26. Elektromonter maszyn i urządzeń (*Elektromaschinenbauer*)

27. Stolarz (*Tischler*)
28. Wykonawca łodzi i statków (*Boots- und Schiffbauer*)
29. Powroźnik (*Seiler*)
30. Piekarz (*Bäcker*)
31. Cukiernik (*Konditoren*)
32. Rzeźnik (*Fleischer*)
33. Optyk (*Augenoptiker*)
34. Akustyk aparatów słuchowych (*Hörgeräteakustiker*)
35. Technik ortopeda (*Orthopädietechniker*)
36. Szewc obuwia ortopedycznego (*Orthopädieschuhmacher*)
37. Technik dentystyczny (*Zahntechniker*)
38. Fryzjer (*Friseur*)
39. Szklarz (*Glaser*)
40. Hutnik szkła i wykonawca aparatury ze szkła (*Glasbläser und Glassapparatebauer*)
41. Wulkanizator (*Vulkaniseure und Reifenmechaniker*)



Załącznik nr. 3

Lista zawodów zbliżonych do rzemiosła lub nieuznawanych za czyste rzemiosło

Załącznik B niemieckiej Ustawy o Rzemiośle (*Handwerksordnung*)

Część pierwsza: Zawody uznane za zbliżone do rzemiosła tzn. wykonywane bez świadectwa mistrzowskiego

1. Kafelkarz, glazurnik (*Fliesen-, Platten- und Mosaikleger*)
2. Brukarz i kamieniarz (*Betonstein- und Terrazohersteller*)
3. Wykonawca posadzek (*Estrichleger*)
4. Wykonawca pojemników i aparatów (*Behälter- und Apparatebauer*)
5. Zegarmistrz (*Uhrmacher*)
6. Grawer (*Graveure*)
7. Rzeźbiarz w metalu (*Metallbildner*)
8. Galwanizer (*Galvaniseure*)
9. Modelarz odlewniczy i ludwisarz (*Metall- und Glockengießer*)
10. Ślusarz (*Schneidwerkzeugmechaniker*)
11. Złotnik, jubiler (*Gold- und Silberschmiede*)
12. Parkieciarz (*Parkettleger*)
13. Monter rolet i żaluzji (*Rolladen- und Jalousiebauer*)
14. Modelarz (*Modelbauer*)
15. Tokarz i stolarz (w tym zabawki z drewna), rzeźbiarz (w tym z kości słoniowej) (*Drechsler, Elfenbeinschnitzer und Holzspielzeugmacher*)
16. Rzeźbiarz w drewnie (*Holzbildhauer*)
17. Bednarz (*Böttcher*)
18. Wytwórca plecionych koszyków (*Korbmacher*)
19. Krawiec damski i męski (*Damen- und Herrenschneider*)
20. Hafciarka (*Sticker*)
21. Modystka (*Modisten*)
22. Tkacz (*Weber*)
23. Wykonawca żagli (*Segelmacher*)
24. Kuśnierz (*Kürschner*)
25. Szewc (*Schuhmacher*)

26. Rymarz (*Sattler und Feintäschner*)
27. Dekorator wnętrz (*Raumausstatter*)
28. Młynarz (*Müller*)
29. Piwowar (*Brauer und Mälzer*)
30. Kiper (*Weinküfer*)
31. Technolog czyszczenia tekstyliów (*Textilreiniger*)
32. Wykonawca przedmiotów użytkowych i ozdobnych z wosku (*Wachszieher*)
33. Osoba sprzątająca i czyszcząca budynki i otoczenia budynków (*Gebäudereiniger*)
34. Malarz witraży (*Glasveredler*)
35. Optyk precyzyjny (*Feinoptiker*)
36. Zdobnik szkła i porcelany (*Glas- und Porzellanmaler*)
37. Szlifierz i grawer kamieni szlachetnych (*Edelsteinschleifer und –graveure*)
38. Fotograf (*Fotografen*)
39. Introligator (*Buchbinder*)
40. Drukarz książek: zecer i drukarz (*Buchdrucker: Schriftsetzer; Drucker*)
41. Drukarz druku sitowego (*Siebdrucker*)
42. Fleksograf (*Flexografen*)
43. Ceramik (*Keramiker*)
44. Organomistrz (*Orgel- und Harmoniumbauer*)
45. Monter fortepianów i klawesynów (*Klavier- und Cembalobauer*)
46. Wykonawca i reparator instrumentów muzycznych z posuwem ręcznym, jak akordeon, harmonijka ustna (*Handzuginstrumentenbauer*)
47. Wykonawca skrzypiec (*Geigenbauer*)
48. Wykonawca smyczków do skrzypiec (*Bogenbauer*)
49. Wykonawca metalowych instrumentów dętych (*Metallblasinstrumentenmacher*)
50. Wykonawca drewnianych instrumentów dętych (*Holzblasinstrumentenbauer*)
51. Wykonawca instrumentów szarpanych (*Zupfinstrumentenbauer*)
52. Złotnik (*Vergolder*)
53. Wykonawca szyldów i reklam świetlnych (*Schilder- und Lichtreklamehersteller*)

Część druga: Zawody uznane za rzemieślniczo-podobne

1. Zbrojarz (*Eisenflechter*)
2. Działalność w zakresie osuszania budynków (*Bautentrocknungsgewerbe*)
3. Posadzkarz (*Bodenleger*)
4. Asfalcjarz (nie obejmuje budowy dróg) (*Asphaltierer (ohne Straßenbau)*)
5. Fugarz (do budownictwa lądowego nadziemnego) (*Fuger (im Hochbau)*)
6. Działalność w zakresie konserwacji drewna oraz budynków (konserwacja murów oraz impregnacja drewna w budynkach) (*Holz- und Bautenschutzgewerbe (Mauerschutz und Holzimprägnierung in Gebäuden)*)
7. Działalność w zakresie ubijania (wbijanie pali w budownictwie wodnym) (*Rammgewerbe (Einrammen von Pfählen im Wasserbau)*)
8. Wiertacz i krajacz betonu (*Betonbohrer und -schneider*)
9. Malarz teatralny i malarz wyposażenia (*Theater- und Ausstattungsmaler*)
10. Producent konstrukcji z drutu do celów dekoracyjnych) (*Hersteller von Drahtgestellen für Dekorationszwecke in Sonderanfertigung*)
11. Szlifierz metalu i polerowacz metalu (*Metallschleifer und Metallpolierer*)
12. Osoba zajmująca się ostrzeniem pił metalowych (*Metallsägen-Schärfer*)
13. Działalność w zakresie konserwacji zbiorników (zabezpieczenie przed korozją zbiorników olejowych instalacji paleniskowej bez stosowania procesów chemicznych) Tankschutzbetriebe (*Korrosionsschutz von Öltanks für Feuerungsanlagen ohne chemische Verfahren*)
14. Osoba zajmująca się recyklingiem pojazdów (*Fahrzeugverwerter*)
15. Osoba zajmująca się czyszczeniem rur i kanalizacji (*Rohr- und Kanalreiniger*)
16. Osoba układająca kable w budownictwie lądowym nadziemnym (nie obejmuje prac podłączeniowych) (*Kabelverleger im Hochbau Anschlussarbeiten*)
17. Szewc wykonujący buty drewniane (*Holzschuhmacher*)
18. Osoba wykonująca kloce drewniane (*Holzblockmacher*)
19. Osoba wykonująca klepki (beczki) (*Daubenhauer*)
20. Osoba wykonująca drabiny drewniane (produkcja na specjalne zamówienie) (*Holz-Leitermacher (Sonderanfertigung)*)
21. Osoba wykonująca koryta (*Muldenhauer*)
22. Osoba wykonująca koła drewniane (*Holzreifenmacher*)
23. Osoba wykonująca gonty drewniane (*Holzschindelmacher*)
24. Wprawianie unormowanych elementów (np. okna, drzwi, odrzwia, regały) (*Einbau von genormten Baufertigteilen (z.B. Fenster, Türen, Zargen, Regale)*)
25. Osoba wykonująca szczotki i pędzle (*Bürsten- und Pinselmacher*)
26. Magiel-prasowalnia męskiej odzieży wierzchniej (*Bügelanstalten für Herren Oberbekleidung*)
27. Krawiec dekoracyjny (nie obejmuje dekoracji okien wystawowych) (*Dekorationsnäher ohne*)

28. *Schaufensterdekoration*)
29. Producent dywanów wielobarwnych (*Fleckteppichhersteller*)
30. Koronkarz (*Klöppler*)
31. Krawiec kostiumów teatralnych (*Theaterkostümnäher*)
32. Osoba zajmująca się plisowaniem oraz wytłaczaniem wzorów (*Plisseebrenner*)
33. Przędzacz (*Posamentierer*)
34. Malarz materiału (*Stoffmaler*)
35. Dziergacz (*Stricker*)
36. Drukarz materiałów tekstylnych (*Textil-Handdrucker*)
37. Osoba zajmująca się cerowaniem artystycznym (*Kunststopfer*)
38. Zakład krawiecki wykonujący przeróbki i poprawki (*Änderungsschneider*)
39. Szewc zajmujący się ręczną produkcją obuwia (*Handschuhmacher*)
40. Proste naprawy szewskie (*Ausführung einfacher Schuhreparaturen*)
41. Garbarz (*Gerber*)
42. Rzeźnik zajmujący się obróbką podrobów (*Innerei-Fleischer (Kuttler)*)
43. Producent lodów (wraz ze sprzedażą lodów ze standardowym wyposażeniem) (*Speiseeishersteller (mit Vertrieb von Speiseeis mit üblichem Zubehör)*)
44. Rzeźnik zajmujący się rozkrajaniem mięsa (*Fleischzerleger*), rzeźnik zajmujący się rozkrajaniem mięsa (*Ausbeiner*)
45. Wykonawca apretury (*Appreteure*), dekatyzator (*Dekateure*)
46. Osoba dokonująca wstępnego czyszczenia (*Schnellreiniger*)
47. Czyściciel dywanów (*Teppichreiniger*)
48. Osoba oczyszczająca przewody podające napoje (*Getränkeleitungsreiniger*)
49. Kosmetyk/kosmetyczka (*Kosmetiker*)
50. Charakteryzator (*Maskenbildner*)
51. Usługi pogrzebowe (*Bestattungsgewerbe*)
52. Wykonawca abażurów (*Lampenschirmhersteller*)
53. Stroiciel instrumentów klawiszowych (*Klavierstimmer*)
54. Plastyk teatralny (*Theaterplastiker*)
55. Rekwizytor (*Requisiteure*)
56. Parasolarz (*Schirmmacher*)
57. Drukarz druku płaskiego (*Steindrucker*)
58. Wykonawca i konserwator perkusji (*Schlagzeugmacher*)



Załącznik nr. 4

Wzór formularza dotyczącego zgłoszenia samodzielnej działalności gospodarczej

(Anzeige über den Beginn/die Veränderung eines Gewerbebetriebes/einer Zweigniederlassung/einer unselbständigen Zweigstelle gemäß 14 bzw. 55 c der Gewerbeordnung GewO)

32

Stadt Köln -
Willy-Brandt-Platz 3, 50679 Köln

Amt für öffentliche Ordnung

Gewerbeabteilung

Willy-Brandt-Platz 3 (Stadthaus, Ostgebäude), 50679 Köln

Auskunft erteilt: , Zimmer

Telefon 0221/221-, Telefax 0221/221-26131

E-Mail:

Internet: www.stadt-koeln.de

Sprechzeiten:

montags bis freitags: 08:00 Uhr - 12:00 Uhr

und nach vorheriger tel. Vereinbarung

montags und donnerstags zwischen 14.00 Uhr und 16.00 Uhr

dienstags zwischen 14.00 Uhr und 18.00 Uhr

KVB-Haltestellen: Haltestelle: Bahnhof Deutz/Messe

Ihr Schreiben

Mein Zeichen

Datum

32-321/20

04.06.2008

Anzeige über den Beginn / die Veränderung eines Gewerbebetriebes / einer Zweigniederlassung/ einer unselbständigen Zweigstelle gemäß § 14 bzw. 55 c der Gewerbeordnung (GewO)

Um Ihre o.g. Anzeige ordnungsgemäß bestätigen zu können, ist die Kenntnis der nachfolgend von Ihnen einzutragenden Daten unbedingt notwendig. Ich darf Sie bitten, die Fragen sorgfältig zu beantworten und den Vordruck alsbald zurückzusenden.

Die Bestätigung einer Gewerbeanzeige nach § 14 Gewerbeordnung stellt eine gebührenpflichtige Handlung dar.

Die Verwaltungsgebühr für die Gewerbemeldung beträgt gemäß Tarifstelle 12.1.1.1 des Allgemeinen Gebührentarifs zur allgemeinen Verwaltungsgebührenordnung NW 20,- Euro. Bitte übersenden Sie die Verwaltungsgebühr in Form eines Verrechnungsschecks. Die Bestätigung Ihrer Gewerbemeldung wird Ihnen nach Eingang des Verrechnungsschecks zugeschickt. Sollte Ihrem Schreiben kein Verrechnungsscheck beigefügt sein, wird Ihnen die bestätigte Gewerbemeldung per Rechnung zugeschickt.

Mit freundlichen Grüßen
Im Auftrag

1. Firma (nur für Gewerbetreibende, die in einem Register des Amtsgerichtes eingetragen sind zuständiges Amtsgericht und Register-Nr. eintragen, beglaubigte Fotokopie des Registerauszuges beifügen!)	
2. Name, Vorname, ggf. Geburtsname, Geburtstag, Geburtsort, Wohnanschrift: des Einzelgewerbetreibenden, der Geschäftsführer (bei GmbHs), der Vorstandsmitglieder (bei AGs), der Komplementäre (bei KGs), der Gesellschafter (bei OHGs und Gesellschaften bürgerlichen Rechts)	
3. Staatsangehörigkeit	
4. Bei dem Betrieb handelt es sich um	<input type="checkbox"/> einen selbständigen Gewerbebetrieb <input type="checkbox"/> eine Zweigniederlassung/ <input type="checkbox"/> eine unselbständige Zweigstelle
5. Bei der Tätigkeit handelt es sich um	<input type="checkbox"/> ein Hauptgewerbe <input type="checkbox"/> ein Nebengewerbe
6. Tag des Beginns/des Eintritts der Veränderung	
7. Sitz der Geschäftsleitung (Vorort, Straße, Hausnummer, Tel.-Nr., Fax-Nr.)	
8. Betriebsstätte(n) in Köln (Vorort, Straße, Hausnummer, Tel.-Nr., Fax.-Nr.)	
9. Anschrift der früheren Betriebsstätte	
10. Der Betrieb wurde (bei Betriebsübernahme Name und Anschrift des bisherigen Gewerbetreibenden)	<input type="checkbox"/> wiedereröffnet <input type="checkbox"/> neu begonnen <input type="checkbox"/> übernommen
10. Betreiben Sie in Köln bereits ein anderes Gewerbe (ggf. Anschrift)? Steuer-Nr. beim zuständigen Finanzamt (Finanzamt angeben) Gewerbesteuerkonto-Nr.	
11. Haben Sie früher in Köln ein Gewerbe betrieben (ggf. Anschrift, Tag der Einstellung angeben)?	
12. Gegenstand des Gewerbes (z.B. Herstellung von Motorrädern, Einzelhandel mit Textilien, Spielautomatenaufstellung, Großhandel mit Arzneimitteln) - Gegenstand des Reisegewerbes nach § 55 c GewO	
13. Liegt die Erlaubnis für ein erlaubnispflichtiges Gewerbe (u.a. Gaststätten- und Reisegewerbe, Makler) vor ? - (Behörde, Datum, Az) – Liegt eine Eintragung in der Handwerksrolle vor ?	

14. Werden in Ihrem Betrieb feuer-, explosions- oder gesundheitsgefährdende Stoffe verwendet ?	
15. Wurde gegen die unter 1. und 2. Genannten jurist. und natürl. Personen eine Gewerbeunter-sagung ausgesprochen (Behörde, Datum, Az)?	
16. Vertretungsberechtigte Person / Betriebsleiter	(nur bei Zweigniederlassungen & unselbständigen Zweigstellen)
17. Anzahl der beschäftigten Personen (ohne Inhaber):	<input type="checkbox"/> Vollzeit, Anzahl: <input type="checkbox"/> Teilzeit, Anzahl:

Urschriftlich

Stadt Köln
 Der Oberbürgermeister
 Amt für öffentliche Ordnung
 Gewerbeabteilung
 Willy-Brandt-Platz 3

50679 Köln

Die Richtigkeit der vorstehenden
 Angaben wird versichert

 (Ort, Datum)

 (Unterschrift)

5.1. Izby rzemieślnicze w Nadrenii Północnej - Westfalii

Handwerkskammer Münster

Bismarckallee 1
48151 Münster
Tel.: + 49 251 52 03 0
Fax: + 49 251 52 03 106
E-Mail: info@hwk-muenster.de

Handwerkskammer Ostwestfalen-Lippe zu Bielefeld

Obernstr. 48
33602 Bielefeld
Tel.: +49 521 56 08 0
Fax: +49 521 56 08 199
E-Mail: hwk@handwerk-owl.de

Handwerkskammer Südwestfalen

Brückenplatz 1
59821 Arnsberg
Tel.: + 49 2931 87 70
Fax: + 49 2931 87 71 60
E-Mail: email@hwk-suedwestfalen.de

Handwerkskammer zu Köln

Heumarkt 12
50667 Köln
Tel.: + 49 221 20 22 0
Fax: + 49 221 20 22 320
E-Mail: info@hwk-koeln.de

Handwerkskammer Aachen

Sandkaulbach 21
52062 Aachen
Tel.: + 49 241 47 10
Fax: + 49 241 47 11 03
E-Mail: info@hwk-aachen.de

Handwerkskammer Düsseldorf

Georg-Schulhoff-Platz 1
40221 Düsseldorf
Tel.: + 49 211 87 95 0
Fax: + 49 211 87 95 110
E-Mail: info@hwk-duesseldorf.de

Handwerkskammer Dortmund

Reinoldstraße 7 - 9
44135 Dortmund
Tel.: + 49 231 54 93 0
Fax: + 49 231 54 93 116
E-Mail: info@hwk-do.de

Adresy izb rzemieślniczych w pozostałych krajach związkowych
Republiki Federalnej Niemiec znajdują się na stronie internetowej
www.handwerkskammer.de

5.2. Izby przemysłowo-handlowe w Nadrenii Północnej-Westfalii

Industrie- und Handelskammer Aachen

Theaterstraße 6-10
52062 Aachen
Tel.: +49 241 44 60 0
Fax: +49 241 44 60 259
info@aachen.ihk.de
www.aachen.ihk.de

Niederrheinische Industrie- und Handelskammer Duisburg-Wesel-Kleve zu Duisburg

Mercatorstraße 22/24
47051 Duisburg
Tel.: +49 203 28 21 0
Fax: +49 203 26 53 3
ihk@niederrhein.ihk.de
www.ihk-niederrhein.de

Industrie- und Handelskammer Arnsberg, Hellweg-Sauerland

Königstraße 18-20
59821 Arnsberg
Tel.: +49 2931 87 80
Fax: +49 2931 87 81 00
ihk@arnsberg.ihk.de
www.ihk-arnsberg.de

Industrie- und Handelskammer für Essen, Mülheim an der Ruhr, Oberhausen zu Essen

Am Waldthausenpark 2
45127 Essen
Tel.: +49 201 18 92 0
Fax: +49 201 18 92 172
ihkessen@essen.ihk.de
www.essen.ihk24.de

Industrie- und Handelskammer Ostwestfalen zu Bielefeld

Elsa-Brändström-Straße 1-3
33602 Bielefeld
Tel.: +49 521 55 40
Fax: +49 521 55 42 19
info@bielefeld.ihk.de
www.bielefeld.ihk.de

Südwestfälische Industrie- und Handelskammer zu Hagen

Bahnhofstraße 18
58095 Hagen
Tel.: +49 23 313 90 0
Fax: +49 23 311 35 86
sihk@hagen.ihk.de
www.hagen.ihk.de

Industrie- und Handelskammer im mittleren Ruhrgebiet zu Bochum

Ostring 30-32
44787 Bochum
Tel.: +49 234 91 13 0
Fax: +49 234 91 13 110
ihk@bochum.ihk.de
www.bochum.ihk.de

Industrie- und Handelskammer zu Köln

Unter Sachsenhausen 10-26
50667 Köln
Tel.: +49 221 16 40 0
Fax: +49 221 16 40 129
service@koeln.ihk.de
www.ihk-koeln.de

Industrie- und Handelskammer Bonn / Rhein-Sieg

Bonner Talweg 17
53113 Bonn
Tel.: +49 228 22 84 0
Fax: +49 228 22 84 170
info@bonn.ihk.de
www.ihk-bonn.de

Industrie- und Handelskammer Mittlerer Niederrhein

Nordwall 39
47798 Krefeld
Tel.: +49 2151 6 35 0
Fax: +49 2151 6 35 138
info@krefeld.ihk.de
www.mittlerer-niederrhein.ihk.de

Industrie- und Handelskammer Lippe zu Detmold

Leonardo-da-Vinci-Weg 2
32760 Detmold
Tel.: +49 5231 7 60 10
Fax: +49 5231 7 60 157
ihk@detmold.ihk.de
www.detmold.ihk.de

Industrie- und Handelskammer Nord Westfalen

Sentmaringer Weg 61
48151 Münster
Tel.: +49 251 70 70
Fax: +49 251 70 73 25
muenster@ihk-nordwestfalen.de
www.ihk-nordwestfalen.de

Industrie- und Handelskammer zu Dortmund

Märkische Straße 120
44141 Dortmund
Tel.: +49 231 54 17 0
Fax: +49 231 54 17 109
info@dortmund.ihk.de
www.dortmund.ihk24.de

Industrie- und Handelskammer Siegen

Koblenzer Straße 121
57072 Siegen
Tel.: +49 271 33 02 0
Fax: +49 271 33 02 400
si@siegen.ihk.de
www.ihk-siegen.de

Industrie- und Handelskammer zu Düsseldorf

Ernst-Schneider-Platz 1
40212 Düsseldorf
Tel.: +49 211 35 57 0
Fax: +49 211 35 57 400
ihkdus@duesseldorf.ihk.de
www.duesseldorf.ihk.de

Industrie- und Handelskammer Wuppertal-Solingen-Remscheid

Heinrich-Kamp-Platz 2
42103 Wuppertal
Tel.: +49 202 24 90 0
Fax: +49 202 24 90 999
ihk@wuppertal.ihk.de
www.wuppertal.ihk24.de

Adresy izb przemysłowo-handlowych w pozostałych krajach związkowych Republiki Federalnej Niemiec znajdują się na stronie internetowej www.dihk.de

5.3. Urzędy do spraw cudzoziemców

Urzędy stolic krajów związkowych:

Berlin

**Landesamt für Bürger - und Ordnungsangelegenheiten
Ausländerbehörde (ABH)
(Abteilung IV)**

Friedrich-Krause-Ufer 24

13353 Berlin

Tel.: +49 30 902 69 0

Fax: +49 30 902 69 40 99

Bremen

Stadtamt - Ausländerbehörde

Stresemannstraße 48

28207 Bremen

Tel.: +49 421 36 115 275 und 150 04

Fax: +49 421 36 115 013 und 151 79

Dresden

Sachgebiet Ausländerangelegenheiten

Theaterstr. 15

01067 Dresden

Tel.: +49 351 48 864 61

Fax: +49 351 48 864 46

Düsseldorf

Kommunale Ausländerbehörde Düsseldorf

Willi-Becker-Allee 7

40200 Düsseldorf

Tel.: +49 211 89 23 331

Fax: +49 211 89 29 035

Erfurt

Ausländerbehörde

Fischmarkt 5

99084 Erfurt

Tel.: +49 361 65 538 03

Fax: +49 361 65 538 09

Hamburg

Einwohner-Zentralamt - Zentrale Ausländerbehörde

Amsinckstraße 28+34

20097 Hamburg

Tel.: +49 40 428 392 298

Fax: +49 40 428 393 508

Hannover

Bürgerbüro

Büro Oberbürgermeister

Trammplatz 2

30159 Hannover

Tel.: +49 511 16 845 252

Fax: +49 511 16 845 096

Kiel

Landeshauptstadt Kiel Bürger- und Ordnungsamt

Ausländerangelegenheiten

Fabrikstraße 8-10,

24103 Kiel

Tel.: +49 431 90 10

Fax: +49 431 90 162 079

Magdeburg

BürgerService, Ausländerbehörde

Breiter Weg 222

39104 Magdeburg

Tel.: +49 391 54 043 89

Fax: +49 391 54 043 50

Mainz

Stadtverwaltung Mainz

33 - Bürgeramt
Abteilung Ausländerangelegenheiten
Stadthaus, Lauteren-Flügel, Kaiserstraße 3-5
55116 Mainz
Tel.: +49 6131 12 29 77
Fax: +49 6131 12 30 84

München

Landeshauptstadt München Kreisverwaltungsreferat Hauptabteilung II, Einwohnerwesen

Ruppertstr. 19
80466 München
Tel.: +49 89 233 96 010
Fax: +49 89 233 27 501

Potsdam

Ausländerbehörde Potsdam

Friedrich-Ebert-Straße 79-81
Haus 20
14469 Potsdam
Tel.: +49 33 128 917 53
Fax: +49 33 128 917 64

Saarbrücken

Zuwanderungs- und Integrationsbüro

Großherzog-Friedrich-Str. 1
66111 Saarbrücken
Tel.: +49 681 90 515 88
Fax: +49 681 90 515 96

Schwerin

BürgerBüro

Am Packhof 2-6
19053 Schwerin
Tel.: +49 385 54 511 11
Fax: +49 385 54 518 09

Stuttgart

Ausländer- und Staatsangehörigkeitsrecht Schwabenzentrum B4

Eberhardstraße 39

70173 Stuttgart

Tel.: +49 711 21 635 89

Fax: +49 711 21 679 74

Wiesbaden

Dezernat VII Bürgerangelegenheiten und Integration

Konrad-Adenauer-Ring 11,

65187 Wiesbaden

Tel.: +49 611 31 78 80 und 1

Fax: +49 611 31 59 00

Spis treści

Informacje o autorach

I. Swoboda zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej (*Niederlassungsfreiheit*)5

II. Podstawowe kroki.....7

- 1. Prawo pobytu..... 7**
 - 1.1. Obywatele polscy zamierzający osiedlić się w Niemczech w celu wykonywania samodzielnej działalności zarobkowej.....7
 - 1.2. Adres zamieszkania w Niemczech.....7
- 2. Rejestracja działalności gospodarczej (*Gewerbeanmeldung*) 8**
 - 2.1. Zgłoszenie działalności gospodarczej8
- 3. Zgłoszenie działalności w urzędzie skarbowym 9**
- 4. Obowiązkowe członkostwa..... 10**
 - 4.1. Izba przemysłowo-handlowa (IHK) 10
 - 4.2. Izba rzemieślnicza (*Handwerkskammer*)..... 10
 - 4.3. Inne organizacje branżowe..... 10
 - 4.4. Branżowe towarzystwo ubezpieczeniowe (*Berufsgenossenschaft*) 11
 - 4.5. Obowiązek przynależności do ubezpieczenia emerytalnego..... 12
 - 4.6. Obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego 12

III. Wykonywanie rzemiosła 13

- 1. Rodzaje działalności rzemieślniczej 13**
- 2. Wykonywanie rzemiosła wymagającego pozwolenia 13**
- 3. Zezwolenie na zasadzie wyjątku dla obywateli Unii Europejskiej 14**
 - 3.1. Uznanie doświadczenia zawodowego..... 14
 - 3.2. Uznanie świadectw wykształcenia lub umiejętności 15
- 4. Dopuszczenie do rzemiosła przez zatrudnienie mistrza 16**
- 5. Proste prace rzemieślnicze 17**
- 6. Obowiązek ubezpieczenia emerytalnego dla rzemieślników 17**

IV. Rozgraniczenie działalności samodzielnej od zatrudnienia zależnego. Zagadnienie tzw. „pozornej samodzielnej działalności gospodarczej” 19

- 1. Wstęp..... 19**
- 2. Rozgraniczenie 19**
 - 2.1. Kryteria przemawiające za uznaniem danej pracy za prowadzenie działalności samodzielnej 20
 - 2.2. Kryteria przemawiające przeciwko uznaniu danej pracy za samodzielną działalność..... 21
- 3. Skutki prawne tzw. pozornej działalności samodzielnej..... 23**
 - 3.1. Skutki prawne dla pracobiorcy 23
 - 3.2. Skutki prawne dla pracodawcy..... 24
- 4. Stwierdzenie statusu zatrudnienia (*Statusfeststellungsverfahren*) 25**

V. Wybrane zagadnienia prawa podatkowego związane z prowadzeniem działalności gospodarczej w Niemczech 26

- 1. Informacje ogólne 26**
 - 1.1. Obowiązek prowadzenia księgowości 26
 - 1.2. Obowiązek podatkowy 26
 - 1.3. Terminy składania zeznań podatkowych, odwołania od decyzji podatkowych 27
 - 1.4. Zmiany w prowadzeniu lub zaprzestanie działalności gospodarczej . 27
- 2. Najważniejsze podatki i obciążenia w Niemczech..... 27**
 - 2.1. Podatek dochodowy od osób fizycznych - *Einkommensteuer (ESt)* 27
 - 2.2. Podatek od działalności gospodarczej - *Gewerbesteuer (GewSt)* 28
 - 2.3. Podatek od towarów i usług (VAT) - *Umsatzsteuer (USt)* 28
 - 2.4. Podatek solidarnościowy - *Solidaritätszuschlag (SolZ)* 29
 - 2.5. Podatek kościelny - *Kirchensteuer (KiSt)* 29
 - 2.6. Podatek od pojazdów- *Kraftfahrzeugsteuer (Kfz-St)*..... 30

VI. Załączniki 31

- 1. Lista polskich placówek dyplomatycznych na terenie Niemiec.... 33**
- 2. Lista zawodów uznawanych w Niemczech za czyste rzemiosło.... 35**
- 3. Lista zawodów zbliżonych do rzemiosła lub nie uznawanych za czyste rzemiosło. 37**
- 4. Wzór formularza dotyczącego zgłoszenia samodzielnej działalności gospodarczej 41**
- 5. Ważne adresy 44**
 - 5.1. Izby rzemieślnicze w Nadrenii Północnej – Westfalii 44
 - 5.2. Izby przemysłowo-handlowe w Nadrenii Północnej-Westfalii..... 46
 - 5.3. Urzędy do spraw cudzoziemców 50











